

SINT-ANTONIUSVIERING EN -KERMIS TE HERDERSEM

Els Verschuere - Heemkundige Kring De Faluintjes - Openbare verkoop door de gilde van Sint-Antonius tijdens de Moorselse Mis.

Elk jaar tijdens het weekend van 17 januari vieren ze in Herdersem, een deelgemeente van Aalst, het **naamfeest** van de tweede patroonheilige: **Sint-Antonius Abt**. Deze heilige, afgebeeld met een varken, wordt aangeropen tegen allerhande kwalen bij mens en dier. Trekker in dit feestgebeuren is de aloude 'Gilde van Sint-Antonius Abt'. Deze organisatie is sinds 1663 (oudste vermelding) onafgebroken werkzaam en houdt de traditie levend.

De huidige **viering** (met bedevaart, Moorselse mis, en verkoop van offergaven in natura) gaat terug tot het einde van de 17de eeuw. Toen brak de pest in de regio uit en de inwoners van het naburige Moorsel ondernamen de eerste bedevaart naar Herdersem. De pest leek daarop geweken. Dit gebeuren vormde het begin van een lange bedevaarttraditie.

Vandaag is de viering van Sint-Antonius er een stuk **'wereldser'** op geworden, in vergelijking met vroegere tijden. De religieuze elementen worden aangevuld met kermisattracties, een dorpsbal, eetfestijnen, een folkloristische stoet, ... **Maar één iets blijft constant: de Herdersemnaren en het verenigingsleven in het dorp vieren hun favoriete heilige met veel overgave!**

Eten & Drinken

Geen kermis zonder eten en drank. Het kermisweekend is voor vele gezinnen sowieso een moment om af te spreken en samen typische kermiskost te eten. Maar ook wie zelf niet achter de potten wil staan zal niet verhongeren: op de verschillende eetfestijnen wordt je rijkelijk voorzien van eten en drank.

Kerk & Eucharistie

De Sint-Antoniusviering is van oorsprong een katholiek heiligenfeest, en ook vandaag blijft de religieuze verering centraal staan. De naamdag van de tweede patroonheilige van onze parochie wordt vereerd met een feestelijke Eucharistieviering in de parochiekerk, maar ook in het Woonzorgcentrum Denderrust.

Moorselse Mis

Sint-Antonius is een belangrijke patroonheilige tegen de pest, besmettelijke ziekten en veeziekten. Hierdoor ontstond rond deze heilige een bloeiende bedevaartcultuur, ook in onze contreien. In 1690 kwamen inwoners uit Moorsel een eerste keer op bedevaart naar Herdersem, om de pest die hier toen woedde te bedwingen. Dit was de start van een lange bedevaarttraditie, die doorleeft tot vandaag. Elke maandag na 17 januari vindt te Herdersem de 'Moorselse Mis' plaats. **Bijzonder is dat het de Moorselse geestelijkheid en inwoners zijn die in Herdersem tot Sint-Antonius komen bidden, met achteraf een verkoop van offergaven in natura vanuit het kerkportaal.**

Een nieuwe generatie

Ons erfgoed en tradities willen we graag doorgeven aan jongere generaties. En dat hebben ze in de Vrije Basisschool goed begrepen want **ook op school wordt Sint-Antonius gevierd**. De kinderen nemen deel aan de Moorselse Mis, brengen een bezoek aan de kermisattracties en nemen een kijkje bij de lopende tentoonstelling. 's Middags staat een heus feestmaal op het menu waarbij de oudsten de jongeren bedienen. Zo krijgt de jeugd in Herdersem de Sint-Antoniusviering met de paplepel mee. Ook de leiding van KSA Herdersem zit niet stil tijdens de kermis. Zij zijn bijvoorbeeld één van de **verenigingen** die het kermisweekend aangrijpen om **activiteiten te organiseren**.

Kermis & Cafés

Kermis, dat is vooral veel leute en plezier, te vinden in de verschillende cafés. De Sint-Antoniuskermis is het perfecte excuus om gedurende de vaak nog erg koude winterdagen **gezellig samen op café** te zitten met vrienden en familie. In het Parochiaal Centrum vind je steeds een boeiende **tentoonstelling**, georganiseerd door de lokale afdeling van het Davidsfonds of de heemkundige kring. Ook de kleurrijke, flikkerende lichtjes van de **kermisattracties** fascineren jong en oud. De kleinsten kiezen voor de draaimolen of proberen het beste eendje te vissen. De iets ouderen wagen zich toch al op de botsauto's. En ondertussen probeert papa mama te imponeren aan het schietkraam!

Stoet & Folklore

Op zondag trekt iedereen de straat op want een **stoet** trekt dan door de straten. **Vaste waarden zijn Sint-Antonius zelf en zijn duiveltjes, de Sint-Antoniusgilde en de Herdersemse Reuzen**. Ook de Koninklijke Harmonie zorgt steeds voor de muzikale opluistering. Deze vaste waarden worden aangevuld met wagens en diverse uitgebeelde taferelen van de verschillende wijkcomités. Wanneer de stoet in de late namiddag het dorpscentrum binnenkomt volgt de **pensenworp**. Vanop de eerste verdieping van de gemeentelijke basisschool worden kleine pensen geworpen naar de verzamelde massa. Slechts één iemand is het gegeven om te gaan lopen met de hoofdprijs: **de Gouden Pens**. Vroeger was dit een gouden juweeltje, tegenwoordig een 'trofee' met begeleidende geldprijs. Maar uiteindelijk gaat het vooral om de eer en het prestige.

Feest!

Muziek en dans horen bij elk feest! 55-plussers kunnen op vrijdagnamiddag al de benen losgooien. Voor al de rest is het wachten tot zaterdag wanneer het **dorpsbal** doorgaat. Lokale zangers, zangeressen en het Herdersems orkest zorgen voor de nodige ambiance, die doorgaat tot in de vroege uurtjes.

LOCATIE

Grote Baan 202
9310 Herdersem

PERIODE

Jaarlijks in het weekend rond 17 januari

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#feest #stoet #ritueel #sociaal gebruik
#levensbeschouwelijk gebruik #landbouw #eten
#drinken